

Zápis

z obhajoby disertační práce pana PhDr. Ondřeje Žíly

konané dne 11. března 2014

téma práce: „Jedna si jedina moja domovina?“ Etno-demografické proměny Bosny a Hercegoviny v letech 1945–2012

přítomní: dle prezenční listiny

prof. PhDr. Aleš Skřivan, CSc. (předseda)

doc. PhDr. Dana Picková, CSc.

doc. PhDr. Václav Drška, Ph.D.

doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc. (vedoucí práce)

doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D. (oponent)

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc. (oponent)

Předseda komise prof. PhDr. Aleš Skřivan, CSc. zahájil obhajobu a představil přítomným kandidáta.

Školitel představil doktoranda a seznámil komisi s uchazečem a jeho disertační prací.

Kandidát seznámil přítomné se svou disertační prací. Sdělil zejména:

- 1) Jedná se o práci ze soudobých dějin a v zásadě interdisciplinární. Své výzkumy prováděné pomocí demografických a geografických metod se snažil zapojit do širšího sociálního a politického kontextu.
- 2) Jedním z cílů bylo korigovat údaje o demografických poměrech v Bosně a Hercegovině po občanské válce, které jsou většinou neúplné, metodologicky chybně provedené nebo dokonce účelové a tendenční.

Poté oponenti doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D. a Prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc. přednesli závěry svých posudků.

Kandidát PhDr. Ondřej Žíla odpovídá na posudky oponentů. V odpovědi se soustředil zejména na tyto problémy:

- 1) Otázka národnostního soužití, která zahrnuje problematiku smíšených manželství jako indikátoru mezietnické tolerance, a s tím do určité míry související problematiku jugoslávské identity. Kandidát se zde opíral zejména o práce amerického historika Roberta Haydena. O. Žíla tak polemizuje s názorem oponenta prof. Rychlíka, který se domnívá, že smíšené sňatky nelze v tomto ohledu přeceňovat.

2) Otázka etnické homogenizace pomocí soustředění uprchlíků vlastního etnika v územích získaných válkou. O. Žíla souhlasí s připomínkou oponenta doc. Štěpánka, že se jednalo o politiku etnických elit, nikoliv o tendenci, která by sdíleli samotní běženci.

3) Otázka tzv. mateřských republik ve vztahu příslušníků srbského a chorvatského etnika vůči Srbsku a Chorvatsku. Argumentuje, že tento termín je zažitý a oprávněný.

Oponenti byli s odpověďmi kandidáta spokojeni.

Diskuse:

Doc. Pelikán: Jako vedoucí práce zdůraznil, že kandidátova práce v zásadě obsahuje dvě práce, z nichž jedna pojednává o historickém vývoji do konce 80. let, druhá pak analyzuje dopady války a vývoj dovedený až do současnosti.

Prof. Skřivan: Ocenil heuristickou základnu práce a autorovu pečlivost.

Doc. Štěpánek: Podotkl, že lidé s jugoslávskou identitou, kterých byly statisíce, dnes již většinou na území bývalé Jugoslávie nežijí.

Prof. Rychlík: V diskusi přešel k obecnějším otázkám, když se kriticky vyslovil k politice velmocí (tzv. mezinárodního společenství) vůči Bosně a Hercegovině a v Kosovu.

Doc. Pelikán: Vyslovil se k otázce smíšených sňatků. Vyjádřil názor, že do určité míry o mezietnických vztazích svědčí (Zde jako kontrast vůči Bosně slouží Kosovo). Obhajoval i užití termínu mateřská republika, protože chorvatské a srbské obyvatelstvo prokazatelně tendovalo k sousedním národním republikám. Pokud jde o existenci jugoslávské identity, domnívá se, že se jedná o tzv. spontánní jugoslávství.

Prof. Rychlík: Poukázal na skutečnost, že hlavními komponentami jugoslávské identity byla snaha odvrátit opakování války z let 1941-45 a strach ze Sovětského svazu. Z vlastní zkušenosti pozoroval, jak se v 70. a 80. letech postupně vztah ke společnému státu v Jugoslávii rozvolňoval – zejména v prostředí slovinském, chorvatském a částečně i muslimském.

Prof. Skřivan: Vzněl otázku kandidátovi i oponentům, jaká je tedy perspektiva vývoje v Bosně a Hercegovině.

PhDr. Žíla i doc. Pelikán i prof. Rychlík vyjádřili skepsi ohledně úspěchu politiky podporující vnitřní integraci a konsolidaci tohoto státu.

Prof. Skřivan zhodnotil průběh obhajoby: PhDr. Žíla odpověděl věcně na posudky i otázky vzešlé z diskuse a projevil hlubokou erudici.

Průběh hlasování:

Skrutátor: doc. PhDr. Václav Drška, Ph.D.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování:

počet členů komise: 6

přítomno členů komise: 4

kladných hlasů: 4

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsal: PhDr. Ondřej Vojtěchovský, Ph.D.

Podpis předsedy komise:

